

DE SCHAKEL



van de redactie

Beste lezers,

Het laatste nummer van 2022! Het nieuwe kerkelijke jaar is alweer begonnen. We zijn op weg naar Kerstmis, het feest van Gods menswording in ons. We mogen met Maria “ja” zeggen, een opgave en genade tegelijk. Marion Korenromp heeft een mooie passende column geschreven.

Verder lezen we in dit nummer weer een bijzondere bijdrage in de serie “mijn betrokkenheid bij de maristen”. Het aantal mensen, dat ik hiervoor nog op mijn lijstje heb staan, is gering. Ik nodig elke lezer van dit blad uit erover na te denken, wat haar of zijn betrokkenheid is en of z/ hij dat met alle lezers wil delen. Meld u dus bij mij. U krijgt dan van mij een aantal vragen die leidraad voor het artikel zouden kunnen zijn.

In het maristenoverleg is de wens geuit om het aantal lezers uit te breiden. Om die reden zijn alle kloosters met een gastenverblijf aangeschreven met het verzoek de Schakel aan hun gasten aan te bieden. Daar is een mooi aantal positieve reacties op gekomen. Kent u nog iemand in uw omgeving die in de Schakel geïnteresseerd zou kunnen zijn, laat z/hij dan met mij contact opnemen. Mijn e-mailadres is in de colofon te vinden. De Schakel kan zowel op papier als digitaal via de mail ontvangen worden.

Tenslotte wens ik u veel plezier en momenten van bezinning bij het lezen van dit nummer, en natuurlijk een gezegende maand december, een gezellige jaarwisseling en voor het nieuwe jaar vrede en alle goeds.

Peter Müller

inhoudsopgave

- mijn betrokkenheid bij de maristen, blz. 2
- 75 jaar zusters dienaressen van Jezus Christus Priester, blz. 4
- nieuws van de fraters, blz. 5
- nieuws van de paters, blz. 6
- afscheid Loes Cornelis, blz. 6
- Loreto-wandelgroep, blz. 8
- stilte, blz. 10
- column, blz. blz. 11
- colofon, blz. 12
- maristeninformatie, blz. 12

mijn betrokkenheid bij de fraters maristen

Ik weet het nog goed. De dag waarop Anke Theissen, die op dat moment mijn huisgenote was, mij de website van Clara van de Ven liet zien. Een Reis naar Binnen. Dat is ongeveer 17 jaar geleden geweest. Wat ik zag, sprak me direct aan en niet lang daarna deed Clara de deur voor me open van het fraterhuis op de Westerhelling. Ik ben Annelieke van den Bergh. Woonde tot voor kort in Nijmegen en ben sinds 15 jaar werkzaam in het Stiltehuis.

In de gesprekken met Clara kwam naar voren, dat ik een verlangen voelde om een fijne plek waar stilte is, mee mogelijk te maken. Een eenvoudig huis in een natuurlijke omgeving, waar voor aandachtig leven alle ruimte zou zijn. Op dat moment was ik samen met Thomas, mijn toenmalige geliefde. We deelden deze droom. Het huis in de tuin van de fraters stond toen leeg en Clara herkende in ons 2 mensen die geroepen werden. Via haar kwamen we in gesprek met fr. Jacques en enkele maanden later ontvingen we al de eerste gasten in het Stiltehuis.

Al snel werd me duidelijk dat de fraters gevoelig zijn voor het opmerken van behoeftes van jonge mensen in de samenleving. Zo kwam het ook dat wij de kans kregen om daar in het Stiltehuis gehoor aan te geven. Van begin af aan bleek het te kloppen, dat er veel behoefte is aan ruimte en stilte op een warme, veilige plek. Toegewijd ontvangen we sindsdien gasten in deze sfeer, waardoor ze zich durven te openen voor wat de stilte hen wil laten zien. Met Jacques als leermeester leerden we steeds meer over het voeren van geestelijke begeleidingsgesprekken. Gesprekken die zich kenmerken door een open luisterhouding, niet oordelen maar ruimte scheppen voor de Bron van Leven, zonder die een naam te hoeven geven. Voor ons werd het Stiltehuis een tweede thuis waar we aandachtig-aanwezig-zijn in onze sfeer konden (voor)leven. Die ruimte en dat vertrouwen krijgen vind ik bij de fraters maristen passen. Het leerling mogen zijn en onszelf mogen zijn. En daarin ook met aandacht en tijd begeleid worden. Daar ben ik heel dankbaar voor. Na 10 jaar was het voor Jacques tijd om het Stiltehuis volledig aan ons over te laten. Ondertussen klopte dat ook voor ons. De overgang was in de jaren daarvoor al ingezet en is dus geleidelijk gegaan. Ook die geleidelijkheid vind ik bij de fraters maristen passen.

Ik ben ook dankbaar voor het feit dat ik letterlijk de ruimte kreeg om een (moes)tuin te beginnen op de Westerhelling. Om de tuin nog fijner te laten worden voor zowel mensen als de dieren en insecten. Ik ben daarin steeds meer mee gaan bewegen met wat er hier op de Westerhelling goed gedijt: klein fruit. Daarnaast heb ik allerlei planten, kruiden en bloemen gevonden die er goed wilden groeien en bloeien. Ook heb ik de kans gekregen om fruitbomen te planten aan de voorkant van het Stiltehuis. Een walnoot, stoofpeer, appels en een moerbeiboom waarvan de meeste ondertussen vrucht dragen.

Afgelopen jaar is voor mij iets belangrijks duidelijk geworden; het is tijd is om verder te gaan. Dat houdt concreet in dat de tuinclub sinds enkele maanden vol enthousiasme het deel van de tuin waar ik me mee bezig hield, heeft overgenomen. Verder betekent dit, dat ik ga stoppen met mijn werkzaamheden in het Stiltehuis. Eind december zullen mijn laatste dagen als (vaste) begeleider hier op de Westerhelling zijn. Dit is iets groots voor me. Het helder worden dat dit nu klopt voor mij, is een heel proces geweest. Het was niet gemakkelijk om te erkennen, dat het voor mij tijd is om verder te gaan. Ik had gehoopt, dat ik nog lang op de Westerhelling aanwezig zou zijn en hier mijn roeping zou leven. Dat blijkt anders te zijn. Er is iets anders dat me nu roept.

Samen met mijn vriendin Winanda ga ik vanaf half december een ander leven leiden. We hebben dan beiden geen vast huis meer en vanaf januari geen vast werk. In de winter gaan we oppassen op dieren van mensen die zelf niet thuis zijn. In de lente en zomer zullen we dit ook deels doen en daarnaast leven we in en om ons (elektrisch) busje, een klein huis op wielen. We willen graag open kunnen staan voor wat er op ons pad komt. Door niet gebonden te zijn aan een vaste woon- en werkplek, is dat mogelijk. We kunnen daardoor meebewegen met waar we heen getrokken worden, naar waar we van betekenis kunnen zijn, naar waar we van gaan stralen.

De beweging die ik hierin volg, past ook bij waar we in het Stiltehuis toe uitnodigen; luisteren naar wat het Leven van je vraagt en je daarin verbinden met wie je ten diepste bent.

Het is een spannende tijd waarin ook op de Westerhelling veel in beweging is. Ik ben heel benieuwd naar wat de komende jaren gaan brengen. Ik hoop dat de stilte een centrale plek in zal blijven nemen. Omdat zij zo'n krachtige spiegel, leraar en vriend is, verbinding kan brengen en een unieke ruimte biedt die laat zien wat er op dat moment belangrijk is. Ik heb de wens om betrokken te blijven, omdat ik me verbonden voel met de Westerhelling. Ik zal in contact blijven en erover blijven horen, alleen al omdat meerdere van mijn vrienden (Thomas, Elisabeth, Jule en Anke) werkzaam zijn op de Westerhelling. Ook hoop ik als invaller nog af en toe in het Stiltehuis te zijn, als één van de vaste begeleiders ziek is of vrij zou willen nemen. Want ik vind het werk nog steeds erg mooi en enorm waardevol. Tot slot wil ik een grote dankbaarheid uitspreken naar de fraters maristen. Voor de kansen die ik hier op de Westerhelling heb gekregen. Ik heb mogen leven en geven wie ik ten diepste ben. Ik ben hier volwassen geworden. Ik heb mogen leren, opbouwen, inspireren, stralen, luisteren, zorgen en bovendien; ik heb altijd het gevoel gehad, en nog steeds, dat ik gezien werd en mocht zijn wie ik echt ben. Dat is waar de Westerhelling ook voor staat. Ik heb de wens dat dit zo zal blijven, zowel voor de gasten als voor de mensen die er werken.

Annelieke van den Bergh

75 jaar zusters dienaressen van Jezus Christus Priester



Het is 75 jaar geleden dat op initiatief van pater van Beckhoven de Congregatie van de Zusters Dienaressen werd gesticht. De zusters Margaretha, Johanna en Callista wilden dat moment niet ongemerkt voorbij laten gaan. De eigenlijke stichtingsdatum is 15 september, maar om allerlei redenen kon op die dag het feest niet gevierd worden en werd het vrijdag 23 september. Ook al kan het weemoedig stemmen dat er voor de congregatie geen toekomst meer is, de grondtoon van de viering van die dag was dankbaarheid. Dankbaarheid bij de zusters voor wat het leven als dienaar hen gegeven heeft, dankbaarheid bij ons paters maristen en al die anderen voor wie de zusters zoveel betekend



hebben. Die dankbaarheid klonk ook door tijdens de viering van de Eucharistie in de kapel van Rivo Torto.

Na de eucharistie was er een feestelijk maal in restaurant “De Markies”.

Ton Bun

kastanjetaart

Het gebeurt geregeld dat mensen in de voortuin van de Westerhelling in oktober kastanjes komen rapen. Dit jaar zei één van de deelnemers van de Tuinclub, dat hij de eerste zou zijn om kastanjes te rapen. Hij zei een eigen recept te hebben om een taart te maken.

Een paar dagen later kwam hij een stuk eigen gebakken kastanjetaart brengen.

De Tuinclub is een activiteit van het RIBW (Regionale Instelling voor Beschermd Wonen) en geeft mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt gelegenheid om in een tuinproject te werken. Sinds enkele maanden is er een overeenkomst tussen RIBW en de fraters. Er komen wekelijks ongeveer 25 mensen in de tuin werken.

De Tuinclub is niet alleen een goede hulp in het onderhoud van de tuin. Het is ook, en zeker op de eerste plaats, een verrijking van de activiteiten op de Westerhelling.

Hoe zo een verrijking van de activiteiten?

De Westerhelling wil een plek van Aandachtig Leven zijn. Het zijn woorden die op een eenvoudige manier zeggen hoe onze mariale spiritualiteit geleefd kan worden. Aandacht wil de leidraad zijn om ruimte te maken voor facetten van het leven en het eigene van de missie op de Westerhelling.

Aandacht brengt tot een contemplatieve levenshouding in eigen alledaags leven en in de blik naar buiten; naar de wereld om ons heen.

De aandachtige blik naar buiten heeft ons de jonge generatie laten zien die in onze tijd op zoek is naar verstillingsplek en naar een plek om de zoektocht aan te gaan om in hun leven, als gave ontvangen, hun eigen weg te gaan.

De afgelopen maanden heeft de vraag van de mensen van de Tuinclub onze aandacht getrokken: Kunnen we bij jullie een plek vinden om betekenis aan ons leven te geven? Ze zijn op onze weg gekomen.

De mensen van de Westerhelling hebben gezegd: “Kom bij ons. Ons huis en terrein is wat jullie zoeken.”

De Tuinclub biedt de Westerhelling de gelegenheid om antwoord te geven op een behoefte in onze samenleving: een eenvoudige, rustige plek bieden waar mensen, die het goed doet, zelf met aandacht in de tuin en met voldoening kunnen werken.

geborgen zijn

Geborgen zijn is een woord dat past bij wat gebeurt in de tuin van de Westerhelling. De mensen van de Tuinclub ervaren de tuin als een plek waar ze gezien worden en als persoon, met eigen kwaliteiten, mogen zijn.

Er gebeurt ook iets anders, dat hoort bij het woord *geborgen*. De kern is *borg: borg staan*.

Dat wil zeggen: voor iemand of iets instaan, verantwoordelijk zijn. De mensen van de Tuinclub en van de Westerhelling staan voor elkaar in, zijn verantwoordelijk voor elkaar.

De wederkerigheid is dat de Westerhelling ervoor instaat dat de plek waar gewerkt kan worden een goede, vredige plek is, waar de Tuinclub een eigen ruimte kan inrichten en een vertrouwde omgeving kan maken.

Op hun beurt staan de mensen van de Tuinclub ervoor in, dat de tuin er verzorgd en mooi uitziet en op die manier deel uitmaakt van het aanbod dat de Westerhelling wil bieden. De Tuinclub stelt zich garant dat de mensen die voor verstilling komen, in de tuin van de schoonheid van planten, struiken en bloemen kunnen genieten. Ze kunnen genieten van alles wat groeit en bloeit. De Tuinclub maakt het mogelijk dat mensen in verwondering kunnen komen en dat zo hun leven wellicht (opnieuw) glans krijgt.

Als mensen van elkaar weten dat ze geborgen zijn bij elkaar, dan worden mensen krachtig. Ze gaan anders kijken en lopen.

Zulke kleine wonderen gebeuren op een kleine plek aan de rand van Nijmegen. Gewoon zonder omhaal van woorden. Af en toe wordt het zichtbaar en tastbaar door een kastanjetaart of andere aandachtige, waardevolle attenties.

Jacques Scholte

nieuws van de paters

Op maandag 24 oktober is pater Willy Weemaes van de afdeling "Revalidatie" in de Blaauwe Hoeve verhuisd naar de afdeling "de Bosdreef".

Zijn huidige adres is: "De Blaauwe Hoeve"

Afdeling "de Bosdreef" n.13

Truffinoweg 2

4561 NT HULST

Bijzondere verjaardagen in de gemeenschap Hulst:

- Op 29 december hoopt Br. Paulus 102 te worden.
- Woensdag 4 januari 2023 hoopt pater Tonny Verbraeken 80 jaar te worden.

Ton Bun

afscheid Loes Cornelis, assistente landelijk beheerder paters maristen

In de maristencommunity te Hulst heeft op donderdag 10 november jl. ww. Loes Cornelis afscheid genomen. Haar dienstverband bij de paters maristen eindigt op 20 november. Na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd heeft zij nog enig tijd doorgewerkt. Maar nu was de tijd gekomen om haar baan definitief af te sluiten.

In het zonnige atrium is Loes tijdens de receptie in aanwezigheid van familie, vrienden en bekenden toegesproken door pater Jan ter Braak om zijn waardering uit te spreken en haar dank te zeggen voor haar jarenlange inzet en intense betrokkenheid bij het wel en wee van de maristen. Voor veel maristen was zij het aanspreekpunt voor de vele uiteenlopende financiële en materiele zaken, in veel opzichten de rechterhand van pater Jan ter Braak in zijn functie van landelijk beheerder.

In de ochtend voorafgaand aan de receptie was Loes graag bereid voor een korte terugblik op haar werk bij de paters en broeders maristen.

Zij treedt in dienst op 1 januari 2004. Zij begint twee weken eerder om vertrouwd te worden met de werkplek. Eerder werkte zij o.a. op een accountskantoor in Terneuzen.

“In de Hulster parochie, waar ik jaren de administratie heb gevoerd, leerde ik pater Verver s.m. kennen. Hij is de provinciaal econoom als ik in 2004 bij de maristen aan de slag ga. Ik kan me nog goed herinneren, dat Pater Verver zei: “Ik ben de econoom, maar ik weet weinig van administratie voeren. En daarom ben jij gevraagd. Bij de vergadering van de Provinciale Raad, doe ik de inleiding en jij doet de rest.”

Pater Snijders s.m. heeft me destijds ingewerkt en wegwijs gemaakt in de wereld van de paters maristen. In het begin kwam hij twee dagen per maand. Na een aantal maanden vond hij dat ik het wel alleen aankon, hij bleef wel beschikbaar als vraagbaak en daar heb ik vaak dankbaar gebruik van gemaakt.

Ik kwam uit de setting van een accountantskantoor. Daar heerste een totaal andere werksfeer. Dat is een totaal andere werkomgeving. Ik kom uit een setting van doorwerken met een zekere mate van achterdocht. Mijn eerste ervaring van het begin bij de maristen: het ging alles op een veel rustiger manier. Van begin af aan kreeg ik veel vertrouwen. Ik kwam in een setting waar ik welkom was. De functie is wel een eenmanspost. Al vlug zocht ik aansluiting bij het economiecollege religieuze instituten Nederland . In het begin was ik daar de tweede vrouw in de groep. Dat heeft zich nu uitgebreid tot een groep van 30. Je ontmoet dan collega's die dezelfde werkzaamheden verrichten in religieuze instituten. De vergaderingen werden ook op locatie gehouden van de religieuze instituten. Op die manier kwam ik ook in andere kloosters in Nederland. Dat was zeer leerzaam.

In de begintijd kwam ik als vrouw in een mannenwereld. Aanvankelijk sta je dan aan de zijlijn. En langzamerhand heb je een vertrouwde plek en als vrouw kijk je toch anders tegen zaken aan. Bij de overgang van de Nederlandse Provincie naar de Europese Provincie kwam ik in een ruimer verband te werken. Het Europese verband van de maristen gaf mij een ruimdenkende gedachtewereld.

Via het administratieve werk raakte ik in contact met het leven en werken van de missionarissen in Oceanië. Br. Joris wilde een nieuw project beginnen voor dove jongelui. Hij vroeg mij: “Zijn de Maristen in Nederland bereid het project financieel steunen?” De Nederlandse maristen hebben dat ook gedaan. En als je tijd hebt, kom dan om te helpen. Zo ben ik samen met Fons, mijn echtgenoot, in 2009 naar de Solomons geweest. We zijn er een paar weken geweest. Thuis hadden we ook nog sponsorgeld bij elkaar gebracht. We zijn er twee keer geweest om mee te helpen. Dat heeft ontzettend veel indruk op mij gemaakt met veel waardering voor de Nederlandse missionarissen. We waren er in contact met de missionarissen in Oceanië, die ik de Dutch Club noemde. Ik kreeg hart voor de missionarissen. Ik heb eraan bij gedragen dat missionarissen op vakantie met vergoeding van kost en inwoning bij familie konden verblijven. De missionarissen gaan me aan het hart. Bij het werk van de administratie kwam steeds meer gevoel bij. Pater Verver en pater Snijders waren voor mij heel speciaal. Door dit werk raak je steeds meer onderdeel van het leven van de maristen. Je raakt verknocht aan mensen. Het raakt me nog als ik denk aan het slopende dementieproces bij pater Verver. Het devies van pater Snijders aan pater Verver was: “Je moet haar overal mee naar toenemen.” Zo kwam ik in Lievelede, in Den Bosch en op al die plekken waar maristen bij elkaar kwamen voor vergadering en ontmoeting.

Ik ben naar La Neylière geweest, waar toentertijd pater Ad Blommerde woonde. Ik heb het verbouwde huis gezien en beleefd. Te zijn op de plek waar de stichter pater Jean

Claude Colin geleefd en begraven ligt, heeft mij diep getroffen als de plek van ontmoeting en kennismaking met de maristenspiritualiteit. Toen ik daar stond bij het graf van de stichter, gaf me dat een heel bijzonder gevoel. Toen snapte ik dat het huis voor de maristen behouden moest blijven. Ik heb er gewandeld. Een bijzonder gevoel gaf me dat. In 2004 waren er in Nederland rond de 50 leden. Voor velen was ik een vraagbaak op gebied van financiën. Het waren fijne contacten. In de wereld van de religieuze instituten is nu veel veranderd. Ik zie ook de pijn van de religieuzen. Soms ben ik erop aangesproken werkzaam te zijn bij religieuzen vooral in de periode van het seksueel misbruik. De religieuzen kwamen negatief in het nieuws. Ik kon er slecht tegen. Veel onderwijsinstellingen van nu, veel ziekenhuizen en gezondheidszorg gaan naar hun oorsprong vaak terug naar de belangeloze inzet van kloosterlingen zusters, broeders en paters. Aan de huidige generatie moet je gaan uitleggen wat kloosterlingen zijn. Sinds 2011 ging ik ook de administratie doen van de zusters Dienaressen. De zusters waren gewend aan het bijhouden van de concrete uitgaven met bonnetjes. "Zusters, dat hoeft niet meer, dat gaan we voortaan anders doen.", zei ik. Er groeide een hartelijke band met de zusters.

Nu breekt er voor mij een periode aan van loslaten. Maar ik blijf op meerdere fronten maatschappelijk betrokken. Ik ben bestuurslid belangen oud gepensioneerden van Yara Sluiskil BV. Via de Italiaanse les in Sint Niklaas doe ik mee in een groep Italiaans spreken. Dat vind ik leuk. Bij de maristen ben ik lid van de Raad van Beheer en blijf ik lid van de financiële commissie van het provinciaal bestuur. De komende tijd ben ik nog stand-by voor mijn opvolger Mischa de Vliegere.

Sinds het verlies van Fons moet ik mezelf wel blijven activeren."

Loes sluit dit gesprek af met de boodschap: "Samen zijn in vriendschap, liefde voor elkaar is de belangrijkste drijfveer van je leven. Heb oog voor elkaar. We zijn allemaal kinderen Gods, bestemd om zijn glorie uit te stralen naar de medemens."

Ton Bun

wandelen in het prachtige Twentse Land

Opgegroeid en vertrouwd met de Zeeuwse vruchtbare polders en slingerende dijken langs de Schelde ontdek ik al wandelend een prachtig glooiend landschap in het land van Twente.



De wandelgroep Loreto heeft dit jaar zijn onderkomen in het gastvrije moderne gastenhuis van de zusters in Denekamp. We worden er hartelijk ontvangen. De Indonesische zusters stralen een en al vriendelijkheid uit en weten een warme sfeer te scheppen die alle medewerkers als vanzelfsprekend met toegewijde zorg en vol belangstelling overnemen.

Gelukkig kent onze groep dit jaar een

uitstekende gids die voor elke wandeling een wandelkaart en routebeschrijving heeft

voorbereid. Toegerust met een zang- en tekstboekje gaan we op pad. Verloren lopen in de dorpen en langs de velden kan nauwelijks gebeuren.

Er is geen wandeling zonder dat wij stilstaan bij een Mariakapelletje of een landkruis. Je kunt er niet om heen. Wist je dat er in Twente meer dan 120 Mariakapelletjes en landkruisen verspreid in het landschap staan? Wat trouwens ook opvalt, is dat zo goed als alle katholieke kerken in Twente open zijn. Je kunt er zo binnen lopen en even op adem



komen. Ootmarsum, de Lutte, Saasveld, Weerselo, Denekamp, Tubbergen kennen oude katholieke tradities. Het is het land van Herman Finkers, o.a. bekend van de film: De Beentjes van Sint Hildegard. We genieten van het uitzicht op de 85 meter hoge Tankenberg en weer op een andere plaats kijken we uit over het land vanaf de Kuiperberg.

Als je onbevangen en aandachtig op een zomerse dag met stralende zon door het Twentse land wandelt, krijg je de indruk van een vredig en harmonieuze samenleving waar verenigingsleven en naoberschap nog vanzelfsprekend zijn. Nergens anders heb ik gezien hoe groot de solidariteit is met de gemoederen onder de boeren. Langs weilanden, aan boerenschuren en hoog in de lantaarnpalen op kruispunten van de wegen hangt de Nederlandse vlag omgekeerd. In het zo ogenschijnlijke rustige Twente gaat, af te lezen aan de hoeveelheid vlaggen, een geweldige onvrede en ongenoegen schuil onder de bevolking op het platteland.

Als vreedzame wandelaars zijn we niet in de gelegenheid het gesprek aan te gaan met de boeren. Wel beginnen we elke dag met onze gezamenlijke dagopening, we zingen, we bidden in het besef dat we wandelen in de ons door de Schepper gegeven natuur waarvoor we verantwoordelijkheid dragen.

Onze wandelingen wisselen we dit jaar af met een bezoek aan Sint-Ephrem-de-Syriër-klooster, het voormalige maristenklooster St. Olaf in Glane. Pater Saied die ons ontvangt, frist ons geheugen op door kort de geschiedenis te vertellen. Het klooster is oorspronkelijk opgericht in 1910 door Noorse zusters. Zij gaven het huis de naam St. Olaf, koning van Noorwegen. In 1920 namen de paters maristen dit klooster over. Het was bestemd voor de vorming van nieuwe kandidaten. In de Tweede Wereldoorlog werd het bezet door de Duitse legereenheden. In 1964 werd het huis danig gerenoveerd en uitgebreid. In 1969 werd het klooster gesloten en overgenomen door het textielbedrijf Van Heeck-Scholco voor huisvesting van Turkse gastarbeiders. Sinds 1981 is het huis het klooster voor de Syrische orthodoxe gemeenschap. Het is hoofkwartier van elf parochies met ongeveer 25.000 mensen vooral woonachtig in Twente en Amsterdam.

Een bezoek aan de maristencommuniteit in Enschede kan natuurlijk niet ontbreken. Jan ter Braak is die ochtend onze voortreffelijke gastheer. We besluiten onze wandelweek met een bezoek aan de synagoge in Enschede. Iedereen is onder de indruk van dit prachtige bouwwerk ten dienste van de Joodse gemeenschap in Twente.

Br. Benoit Standaert schrijft over wandelen:

“Wandel bewust met alle zintuigen: de huid voelt de zwoelte of de kilte van de lichte wind, de ogen zien van alles als er maar geen gedachten door je hoofd spoken, de oren ontdekken

de dragende stilte van alle gefluit, gesuis en geroezemoes in de natuur. Het stemt een mens tot verwondering en dankbaarheid. De kleinste lichtschakeringen verheugen het hart.”

Ton Bun

stilte

Stilte, de beleving en de werking van stilte. Een uitlating van een stiltezoeker geeft ons aanleiding om “stilte” aandacht te geven.

Toen het tijdens zijn verblijf in het Stiltehuis over de (eerste) ervaring met en beleving van stilte ging, zei de stiltezoeker met een toon van verbazing: “Je hoeft niet iets naars te doen. Alleen stil zijn en je gedragen weten.”

Deze uitlating kan allerlei reacties oproepen en laat zien hoe de stiltezoeker deze eerste ervaring beleefde.

Het nodigt in ieder geval uit tot ons opnieuw laten raken door deze wonderlijke mogelijkheid die een mens heeft om “stil te worden, in de stilte te zijn en dit bewust te beleven”. De honger naar stilte lijkt groot te zijn. Het lijkt alsof stilte handelswaar geworden is. Op allerlei plekken wordt stilte aanbevolen, gezocht, aangeboden en op veel manieren vorm gegeven.

Stilte: behoefte of verlangen?

In wat de stiltezoekers zeggen over hun motivatie om enkele dagen in het Stiltehuis door te brengen, komen in ieder geval twee accenten naar voren: behoefte en verlangen naar stilte. Deze twee accenten lopen zeker ook door elkaar.

De behoefte aan stilte is vooral te horen bij mensen die hun leven vol proppen met alles wat op hun pad komt. Veel is boeiend: vrienden, nieuwe experimenten, creatieve uitingen, muziek, veel sociale contacten. Veel tijd wordt in beslag genomen door: werk, studie, sport, media. En ook moet nog aan bod komen: relatie, kinderen, eigen leven, dagelijkse zorg, ouders.

Voor deze mensen is de behoefte aan stilte groot en dan vooral om te rusten, eindelijk te kunnen slapen, geen druk hoofd meer te hebben, tijd hebben om keuzes te maken.

Gelukkig dat deze behoefte door mensen erkend wordt en dat de keuze gemaakt wordt om een paar dagen in stilte door te brengen. De stilte doet zijn werking door te slapen en tot rust te komen. Het is een stilte die een heilzame werking heeft.

Het verlangen naar stilte laat een andere laag zien. Er spelen andere vragen. Er wordt naar andere vormen van stilte gezocht.

Het is de stilte van de Leegte, de Overgave, de Inkeer, de Ontmoeting met de Bron en ieders innerlijke Zelf, van de Ziel.

Deze stilte heeft een andere werking en is op iets anders gericht.

Het is de stilte waarin Ruimte gezocht wordt voor het verkennen en het bewustzijn van het verlangen, het besef van het verlangen, om tot het erkennen en koesteren van het verlangen te komen.

We mogen deze stilte “Scheppingsstilte” noemen. Het is de stilte waarin het verlangen naar nieuw leven, naar perspectief in leven, naar voltooiing van een gedeelte van leven of het hele leven aan bod kan komen.

Deze stilte is de Ruimte waarin verlangen gezuiverd kan worden van onderhandse verwachtingen of zelfs van eisen.

Ik besta!

Voor de stilte die goed doet, kunnen we voorwaarden scheppen. We maken de keuze om stil te kunnen worden, we richten een stille ruimte in en we zonderen ons af. Dat alles draagt er toe bij dat stilte geen opgelegde of opzettelijke stilte is.

De goede stilte kan de vrede in onszelf brengen, je gedragen weten, zoals de stiltezoeker het zei en kan tegelijk ons confronteren.

De stilte kan ons de betrekkelijkheid van en in onszelf laten zien. Ze geeft ons aan onszelf terug en zet ons in beweging om naar de oorsprong terug te gaan.

De werking van deze stilte gebeurt in ons als we onvoorwaardelijk in de stilte zijn. Deze houding brengt ons ertoe, dat we aan onze oorsprong raken. We staan dan op de Grond van ons Bestaan. Dan is er alleen de leegte waarin we in God zijn, zoals we dat lezen bij de mystici.

Op zulke momenten zijn we zelf geen acteur meer. We hebben de regie niet meer in handen. In deze stilte spreekt de Stem, die geen andere taal heeft dan de stilte. Er is niets anders dan de Stem die stilte spreekt. Er is geen spreken meer. Er is het besef dat ons de weg gewezen wordt naar de bestemming van ons leven.

Inderdaad, stiltezoeker, je hoeft niets naars te doen. En toch, wanneer het besef doordringt dat het God is die in de stilte onhoorbaar spreekt, dan vraagt het van ons om intens te luisteren. Intens luisteren kan hard werken zijn.

Het is de stilte die Ruimte maakt om te kunnen zeggen: "Ik besta in de ontmoeting met de Ene!" of zoals de psalmist zegt: "Alleen bij God: wees stil, mijn ziel." (ps. 62,6).

Jacques Scholte f.m.s.

Kerstmis: het geschenk van vertrouwen

We kennen het allemaal. Ooit werd ons vertrouwen geschaad. Ooit gingen we uit van het goede in de mens en kwamen we er bekaaid van af. Gevoelens van verraad, van woede, van schaamte en verdriet werden ons deel. We wapenden ons met wantrouwen of met cynisme. Of we gingen ten strijde en maakten van ons hart geen moordkuil. Dat was niet fijn. We wisten dat het ook niet de oplossing was. Maar wat kun je beginnen met zo'n wond in je hart?

Ook de samenleving lijkt gewond. Dit jaar is vaak alarm geslagen, omdat het vertrouwen duidelijk daalde. Of het nu ging om de eigen koopkracht, de regering, de klimaat- of de coronacrisis, overall waren boze, verharde reacties. Overall groepen mensen die zich niet gekend, gehoord, of gewaardeerd voelden. Overall de sfeer dat je beter kan uitgaan van wantrouwen dan van vertrouwen. Want voor vertrouwen moet je wel heel naïef zijn!

De donkere en lange kerstnacht staat voor onze onmacht, ons kapotte vertrouwen, onze eindeloze strijd om erkenning. In onze pijn roepen we altijd dat de ander maar moet komen, sorry moet zeggen en boete moet doen. Pas dan kan het leven weer verder. Het licht van deze nacht wordt gebracht door een pasgeboren Kind. God wacht niet tot het die dag is, tot we onze zaakjes op orde hebben, tot we zelf genezen zijn en weer vertrouwen kunnen. Hij schenkt ons nu, in het donker Zichzelf, in dit Kerstkind. Het is een geschenk zonder voorwaarden. We hoeven dit Kind alleen maar te ontvangen, er plek voor te maken. God neemt daarmee een risico. Een gewond hart heeft maar weinig ruimte. Het is vaak niet meer dan de stal van Bethlehem. Maar toch wordt daar in de kerstnacht licht, stralend, hemels

licht geboren. Toch klinkt daar in de donkerte een lied van hoop. God trekt zijn vertrouwen niet in. Hij maakt zich kwetsbaar.

Dit onvoorwaardelijke, goddelijk vertrouwen is ons geneesmiddel. Het wekt in ons een mosterdzaadje hoop en vertrouwen, dat het op deze aarde misschien toch nog goed komt. Een mosterdzaadje is genoeg, zo zegt Jezus op volwassen leeftijd. Het kan wonderen verrichten. Kijk maar naar de leraar die het wekt in zijn 'onmogelijke' leerling, naar de mensen die het steeds weer wakker roepen in hun contact met Oekraïners en andere vluchtelingen, en naar iedere familie die een mosterdzaadje vertrouwen genoeg vindt om toch weer te gaan voor een vredig kerstdiner, en naar zo vele mensenlevens meer. Dit jaar leg ik een paar mosterdzaadjes in de kribbe. Want elk menswaardig leven begint met vertrouwen. Hoeveel pijn we gaandeweg ook oplopen.

Zalig Kerstfeest!

Marion Korenromp

colofon

De Schakel verschijnt vier keer per jaar.

Uw persoonsgegevens worden enkel gebruikt voor de verzending van De Schakel.

nummer 253 – december 2022

redactie en administratie lezersbestand

Peter Müller, lekenmarist; pjamueller@gmail.com - 0544 463045 / 06 28825689

Een vrije gift wordt op prijs gesteld en kan overgemaakt worden op IBAN NL 74 RABO 0157801039 t.n.v. paters maristen.

maristeninformatie

Wilt u meer weten over de beide congregaties, ga naar:

congregatie van de paters maristen in Rome:

www.maristsm.org

congregatie van de fraters maristen in Rome:

www.champagnat.org

provincie van de fraters maristen West- en

Midden-Europa:

www.marists.eu

Nederlandse maristen:

www.maristen.nl

maristenactiviteiten en projecten

Stichting Moria:

www.stichtingmoria.nl

Leerhuis Westerhelling:

www.leerhuiswesterhelling.nl

Via deze website zijn te vinden:

- Stiltehuis
- Huis van Aandacht
- Een Reis naar Binnen
- Leerjaar Spiritualiteit

- Aandachtig op Weg
- Rond het Haardvuur
- Meditatieavond